

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11C/304/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114222965
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2015:8114222965.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Piešťany, Teplická 7434/147, IČO: 36234176, p r o t i žalovanému: Z. H., T. X.XX.XXXX, H. S., C. S. XX/XXX, o zaplatenie 66,87 Eur a prísl. takto

rozhodol:

Súd žalobu z a m i e t a.

Účastníci n e m a j ú nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca žalobou zo dňa 18.8.2014 sa domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 66,87 Eur, kapitalizovaného úroku z omeškania vo výške 14,44 Eur a úroku z omeškania 9% ročne zo sumy 66,87 Eur od 7.8.2014 do zaplatenia. Nárok uplatnil na základe zmluvy o revolvingovom úvere. V žalobe poukázal na to, že účastníci uzavreli dňa 15.11.2007 úverovú zmluvu, súčasťou ktorej bola aj dohoda o uzatvorení zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru, ktorá nadobudla platnosť dňom podpisu úverovej zmluvy a účinnosť až uskutočnením aktivácie karty zo strany žalovaného. Na základe riadneho plnenia si povinností z úverovej zmluvy zo strany žalovaného, zaslal mu žalobca úverovú kartu spolu s metodickou príručkou, ktorá obsahovala okrem charakteristiky revolvingového úveru aj spôsob aktivácie karty v prípade, že žalovaný prejaví vôľu, aby sa platná zmluva o revolvingovom úvere stala aj účinnou. Odporca podpisom úverovej zmluvy a úverových zmluvných podmienok potvrdil, že bol s nimi oboznámený, rovnako ako potvrdil oboznámenie sa s metodickou príručkou, ktorej súčasťou bol aj sadzobník poplatkov. Žalobca v žalobe sa zaoberal úvahami o platnosti zmluvy o revolvingovom úvere, pričom poukázal na to, že uvedená zmluva je uzavretá v písomnej forme určitým slobodným a vážnym prejavom vôle žalovaného, ktorú prejavil jednak podpisom úverovej zmluvy a jednak následnou aktiváciou úverovej karty. Zdôraznil, že neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy sú aj úverové podmienky žalobcu uvedené na rube úverovej zmluvy a na samostatnom liste. Poukázal na to, že žiadny právny predpis neustanovuje, kde má byť na listine zachycujúcej písomný prejav vôle umiestnený podpis. Súčasťou písomne uzavretej zmluvy sa stávajú aj tie listiny, ktoré sú označené v rámci zmluvných dojednaní za súčasť zmluvného textu, hoci neboli podpísané. Citoval pritom právne závery vyslovené v rozhodnutí Krajského súdu v Trnave 24Co 412/2012 a Krajského súdu v Prešove 1Co 136/2012, podľa ktorých aj v prípade, že zmluvné strany podpísali iba lícnu stranu úverovej zmluvy a všeobecné obchodné podmienky a všeobecné obchodné podmienky nie sú nimi podpísané, ale na lícnej strane boli vyhlásené za neoddeliteľnú súčasť zmluvy sú aj všeobecné obchodné podmienky súčasťou zmluvy v písomnej forme.

Žalobca ďalej uviedol, že žalovaný sa dostal do omeškania so splácaním revolvingu a preto v zmysle hlavy 7 písm. a/ žalobca vyzval ho listom zo dňa 27.2.2012 k splateniu celého zostatku vo výške 76,93 eur

v lehote 15 dní odo dňa odoslania výzvy. V žalobe uviedol, že prostredníctvom úverovej karty žalovaný čerpal revolvingový úver vo výške 663,87 eur a vrátil len čiastku 51,35 Eur (tento údaj však nezodpovedá skutkovému stavu). Žalovaná suma predstavuje podľa žalobcu dlh na istine vo výške 51,35 Eur, úrok vo výške 5,92 Eur, poplatok za výpis z účtu vo výške 7,45 eur a úrok za hotovostné transakcie vo výške 2,15 eur.

Žalovaný sa doposiaľ k žalobe nevyjadril, aj keď táto mu bola doručená aj s prílohami ešte dňa 25.9.2014.

Vzhľadom na to, že jedná sa o drobný spor, súd s poukazom na § 115 a ods. 2 O.s.p. vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 115a ods. 2 O.s.p. pojednávanie nie je potrebné nariaďovať ani v drobných sporoch.

Podľa § 200ea ods. 1 O.s.p. ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1000 Eur, od toho okamihu ide o drobný spor.

Súd vykonal dokazovanie úverovou zmluvou zo dňa 23.11.2007, úverovými zmluvnými podmienkami žalobcu, sadzobníkom poplatkov, výzvou k splateniu úveru zo dňa 27.2.2012, poštovým podacím hárkom, výpisom čerpania splátok a úhrad a zistil tento skutkový stav:

Účastníci uzavreli dňa 23.11.2007 písomnú úverovú zmluvu, ktorou žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 20.000,- Sk, ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť 48 mesačnými splátkami po 724,- Sk, zmluva je zhotovená na predtlačí, v jej spodnej časti v poslednom odseku drobným takmer nečitateľným písmom je uvedené, že účastníci súčasne uzatvárajú zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru a to s úverovým rámcom a s pravidelnými mesačnými splátkami vo výške dohodnutej v hlave 8 a 9 úverových podmienok žalobcu.

Ako vyplýva zo žaloby žalovaný úver riadne splatil a preto neskôr mu bola zaslaná na aktiváciu úverová karta spolu s metodickou príručkou a sadzobníkom poplatkov, ktorú žalovaný aktivoval.

Podľa výpisu čerpania splátok a úhrad na túto úverovú kartu žalovaný vyčerpal celkovo sumu 663,87 Eur a zaplatil úhrne 989,79 eur.

Listom zo dňa 27.2.2012 žiadal žalobca žalovaného o splatenie úveru vo výške 76,93 Eur najneskôr do 15 dní od odoslania výzvy. Zásielku odoslal 1.3.2012, ako to vyplýva z poštového podacieho hárku.

Žalobca si uplatnil nárok zo zmluvy o revolvingovom úvere. Právne tento typ zmluvy je upravený v zákone č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. V danom prípade je potrebné vychádzať zo znenia tohto zákona účinného v čase uzavretia zmluvy (v danom prípade v znení účinnom od 1.7.2006 do 31.12.2007).

Podľa § 2 písm. a/ citovaného zákona spotrebiteľským úverom sa rozumie dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme.

Podľa § 2 písm. b/ zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 4 ods. 1 zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

Podľa § 4 ods. 2 zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahuje najmä

a/ sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť,

b/ opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje,

c/ cenu tovaru alebo poskytnutej služby,

d/ identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom,

e/ adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

f/ meno a adresu spotrebiteľa,

g/ ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľských úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov,

h/ podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov,

i/ výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c/, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu, alebo čo najpresnejší odhad.

Podľa § 4 ods. 4 citovaného zákona pri nesplnení podmienok podľa ods. 2 a 3 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

a/ poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo

b/ dodaný tovar alebo poskytnutá služba.

Podľa § 4 ods. 5 citovaného zákona od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

Podľa § 40 ods. 3 OZ písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou; ak právny úkon robia viaceré osoby, nemusia byť ich podpisy na tej istej listine, ibaže právny predpis ustanovuje inak. Podpis sa môže nahradiť mechanickými prostriedkami v prípadoch, keď je to obvyklé.

Podľa § 457 OZ ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Súd bol toho názoru, že zmluva o revolvingovom úvere je absolútne neplatná pre nedodržanie obligatórnej písomnej formy. Účastníci totiž podpísali len predtlač zmluvy o úvere (v danom prípade úverovej zmluvy, ktorou bol poskytnutý úver 20.000,-Sk), kde drobným písomnom v predposlednom odseku je síce uvedené, že zároveň uzatvárajú zmluvu o revolvingovom úvere, ale bez bližšej konkretizácie zmluvných podmienok a len s odkazom na hlavu 8 a 9 úverových podmienok. Nie je teda v tejto časti zmluvy uvedený dokonca ani úverový rámec, čo je základná obligatórna náležitosť

úverovej zmluvy. Pripojené úverové podmienky sú rozsiahle a napísané drobným písmom. Ťažko možno predpokladať, že by priemerný spotrebiteľ ich dokázal náležite vyhodnotiť, navyše zjavne ide o podsunutú revolvingovú časť zmluvy. Žalovaný navyše úverové podmienky nepodpísal. Písomná forma zmluva je naplnená s tým obsahom, ktorý účastník podpíše. Žalovaný však nepodpísal uzavretie zmluvy o revolvingovom úvere s konkrétnym úverovým rámcom a preto zmluva s poukazom na § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch je neplatná.

Súd zároveň dodáva, že aj pri prijatí záveru o uzavretí zmluvy o revolvingovom úvere s obsahom podľa úverových podmienok, nie je ani v spomínaných úverových podmienkach uvedená konkrétna výška úrokov a poplatkov. Uvedená je len výška mesačnej splátky - 4% z výšky dohodnutého úverového rámca (§ 5 hlavy 9), ale táto mesačná splátka zahŕňa aj úroky a poplatky bez ich špecifikácie. Preto by bolo na mieste v takomto prípade aplikovať aj § 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z.z. V zmluve totiž nebola uvedená konkrétna výška úrokov a poplatkov a preto v zmysle citovaného ustanovenia žalobca nemôže ich úhradu od spotrebiteľa požadovať.

Vychádzajúc zo záveru o neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere s poukazom na § 457 OZ žalobcovi vzniká iba právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške nevrátených finančných prostriedkov poskytnutých žalovanému na úverovú kartu. Žalovaný celkovo vybral finančné prostriedky vo výške 663,87 Eur, ale zaplatil viac, a to 989,79 Eur. Žaloba je preto nedôvodná a súd ju zamietol.

Je nesporné, že zmluvný vzťah medzi účastníkmi je potrebné posudzovať aj podľa noriem upravujúcich spotrebiteľské právo. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Je preto potrebné pri posudzovaní uplatneného nároku riadiť sa nasledovnými princípmi:

1. vzťah medzi účastníkmi je vzťahom súkromnoprávnym, pre ktorý je charakteristická rovnosť strán (§ 2 ods. 2 OZ), to znamená aj to, že žiadny účastník právneho vzťahu nemôže inému účastníkovi tohto právneho vzťahu jednostranne uložiť povinnosť alebo zriadiť oprávnenie.

2. Vzťah medzi žalobcom a žalovanou ako spotrebiteľom je založený na princípe dôvery spotrebiteľov v poctivé jednanie žalobcu. Ak žalobca nepostupuje takýmto spôsobom, spreneverí sa princípu dôvery, resp. princípu právnej istoty ako to konštatoval aj Ústavný súd ČR vo svojom náleze I.ÚS 342/09 zo dňa 15.6.2009.

3. V prípade konfliktu záujmov spotrebiteľa a jeho zmluvného partnera je nutné poskytnúť vyššiu mieru ochrany spotrebiteľovi ako slabšej strane. V kontexte s týmito princípmi je potrebné aj posúdiť úverové zmluvné podmienky. Tie nesmú slúžiť k tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložito formulovanej a malým písmom písanej forme skryl zmluvný partner spotrebiteľa podmienky, ktoré sú zjavne pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že uniknú jeho pozornosti. Pokiaľ tak učiní, čo sa stalo aj v prípade žalobcu, spreneverí sa princípu dôvery a preto takému jednaniu nemožno priznať právnu ochranu pre rozpor s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ). Pokiaľ teda žalobca jednotlivé a navyše základné zmluvné podmienky (vrátane zmluvnej pokuty) „ukryl“ do úverových zmluvných podmienok, postupoval v rozpore so zásadou poctivého obchodného styku, ktorú je povinný dodržiavať. Spotrebiteľovi preto nemožno vyčítať, že uzatvoril zmluvu s vopred stanovenými zmluvnými podmienkami, ktoré sám nedokázal ovplyvniť. V jednotlivých odvetviach podnikania totiž zmluvní partneri spotrebiteľov postupujú obdobne predkladaním tzv. typových zmlúv, ktoré ak by spotrebiteľ neakceptoval, zbavil by sa možnosti využívať rôzne produkty bežného života spojeného s poskytovaním rôznych služieb a to od spotrebiteľa nemožno spravodlivo požadovať, od jeho zmluvných partnerov však naopak možno požadovať, aby sa voči spotrebiteľom choval poctivo.

Súd sa teda nestotožnil s argumentáciou žalobcu ohľadom platnej zmluvy o revolvingovom úvere a v súvislosti s citáciou spomínaných rozhodnutí poukazuje na to, že k dispozícii sú aj iné súdne rozhodnutia odvolacieho súdu napr. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove 20Co 150/2012 zo dňa 28.2.2013. Aj v danom prípade totiž išlo o tú istú úverovú zmluvu, pričom súd vyslovil totožný právny záver ako aj v tomto prípade a odvolací súd potvrdil správnosť vysloveného právneho názoru. Uviedol, že správne postupoval prvostupňový súd, ak považoval zmluvu o revolvingovom úvere za absolútne neplatnú pre nedodržanie obligatórnej písomnej formy. Preukázateľne do zmluvy o poskytnutí úveru je vopred žalobcom naformulovaná zmluva o revolvingovom úvere. Nepopierateľne zmluva o úvere a zmluva o revolvingovom úvere, ktorá mala byť uzavretá podľa tvrdení žalobcu je predtlačným formulárom a v dolnej časti prvej strany je podsunutý drobno písaný text týkajúci sa revolvingového úveru. Odvolací súd sa stotožnil aj s konštatovaním prvostupňového súdu, že pokiaľ by aj revolvingová zmluva bola platná, nebola v nej uvedená konkrétna výška úrokov a poplatkov, pretože táto odkazuje iba na úverové podmienky žalobcu, ktoré sú vopred pripravené a spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť ich obsah. Odvolací súd poukázal aj na to, že s prihliadnutím na okolnosti uzavretia zmluvy o úvere možno skonštatovať, že žalobca umiestnil text na koniec listiny napísaný drobným písmom a aj táto okolnosť dosvedčuje fakt, že žalobca chcel dosiahnuť aj napriek vôli spotrebiteľa uzavretie zmluvy o takom záväzku, o ktorý spotrebiteľ nemal záujem. Takéto konanie možno posúdiť aj ako nekalú obchodnú praktiku. Podľa odvolacieho súdu poskytovanie ochrany spotrebiteľom ex offio znamená nastoľovanie slušnosti a morálky v spoločnosti. V danej veci spotrebiteľský vzťah medzi účastníkmi konania (umiestnenie textu o uzavretí iného záväzku alebo inej zmluvy, neuvedenie rozsahu záväzku, neurčité zmluvné úverové podmienky) len umocňujú závery o nerovnováhe dodávateľa a spotrebiteľa, či už z dôvodu jeho neinformovanosti alebo slabšej vyjednávacej pozície.

Výrok o trovách konania vyplýva z ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. náhradu trov konania si v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. uplatnil len žalobca, ale keďže bol v konaní neúspešný, táto náhrada mu neprislúcha.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.